

LBRIS

We know
books

În amintirea mamei mele

Adrian Năstase

**RĂZBUNAREA
CUVINTELOR**

Blog'n Roll vol. 10

server sau o centrală electrică îl poate pune sub semnul întrebării, îl face inaccesibil pentru un timp, îl descompletează, îl deformează.

Am vrut să trec pe hârtie câteva postări de pe blogul meu, pentru că le consider relevante pentru anumite teme, situații sau evenimente. Așa am senzația că sunt ferite de neprevăzut, că oricine, oricând, le-ar putea consulta. M-am gândit că riscul de a fi arse în piața publică este încă destul de mic.

În ultimii ani, am intrat, din ce în ce mai puțin timid, în comunitatea bloggerilor. În primul rând, m-a ajutat să-mi ordonez mai bine gândurile, să-mi limpezesc impresiile pe care viața de zi cu zi, trăită în ritmul ei, le creează, răpindu-ți însă, de multe ori, necesarul răgaz pentru reflecție. În al doilea rând, mi-a dat prilejul să intru în contact cu foarte mulți oameni, extrem de diferiți între ei și, adesea, foarte diferiți de mine. De fapt, cartea asta e scrisă împreună cu ei. Pentru că multe teme au apărut din asemenea discuții. Și pentru că multe abordări au fost inspirate de ceea ce mi-au scris „vizitatorii” mei. Căroră le mulțumesc pe această cale pentru timpul pe care mi-l oferă.

Există sute de site-uri despre origami. Este nevoie însă de hârtie, dacă vrei să le transformi în realitate.

2017

Autostrada Comarnic-Braşov. „Luăți de la Băsescu“

2 ianuarie 2017

În 2004, când eram premier, se semnase contractul cu firma Vinci, din Franța, pentru realizarea autostrăzii Comarnic-Braşov. Autostrada ar fi fost finalizată încă de acum cinci ani.

Probabil că puțini își mai amintesc faptul că, în 2005, Băsescu a anulat contractul respectiv, pe motiv de „tain“. Sper ca majoritatea celor care își petrec ore întregi, astăzi, pe DN 1, venind spre București, să fie dintre cei care, în 2004, l-au votat pe Băsescu. Nu e un sentiment creștinesc, dar îmi aduc aminte de argumentul lui Băsescu împotriva autostrăzii – voiam eu să-mi „trag“ autostradă, ca să ajung la Cornu. Nu cred că el nu știa că localitatea Comarnic – de unde ar fi pornit autostrada spre Braşov – se află *după* localitatea Cornu. Unii l-au crezut.

Va trebui găsită însă, în curând, o soluție. Fără autostradă, este inutil să vorbim despre turism pe Valea Prahovei.

O formulă interesantă de guvern

3 ianuarie 2017

După zile întregi de speculații referitoare la compunerea guvernului, iată, astăzi, s-a făcut anunțul cel mare. Dincolo de personalitatea celor desemnați, este clar, s-a schimbat „lanțul de comandă“. Asta este și bine, și rău. Guvernul va funcționa sub ochiul mai atent al parlamentului, dar și al comisiei de la partid. În felul acesta, deciziile vor fi mai bine „cumpănite“, dar libertatea de decizie a

miniștrilor și a guvernului va fi mai mică. Echipa guvernamentală se va ocupa, în principal, de administrarea unor obiective DEJA stabilite. Vom vedea... Rolul lui Sorin Grindeanu, după acomodare, va fi foarte important.

Pe unii dintre cei propuși îi știu foarte bine. Teodor Meleșcanu, de exemplu, a fost secretar de stat în echipa mea, în perioada în care am fost ministru la externe, între 1990 și 1992. Petre Daea – un profesionist excepțional – a fost în echipa mea, mai târziu, în perioada în care am condus guvernul. Un bulldog. Va avea un rol important în redinamizarea agriculturii și irigațiilor. De asemenea, Șerban Valeca. Este un bun specialist în domeniul cercetării nucleare. Pavel Năstase a condus o lungă perioadă Academia de Studii Economice. Dar, interesant, el a condus și INA (Institutul Național de Administrație), de la momentul creării sale. Îl știu de multă vreme și pe Florin Iordache. Sunt convins că știe ce are de făcut la ministerul pe care îl va conduce.

Sunt și oameni mai tineri sau pe care îi știu mai puțin. Ei vin din „rezerva de cadre“ locală. Vor avea prilejul să dovedească faptul că alegerea lor a fost judicioasă.

Vom avea, în paralel, o accentuare a activității legislative, cu speranța normalizării vieții în domeniile economic, social, dar și în cel al justiției (mă refer la eliminarea unor abuzuri). Și sub acest aspect, rolul lui Liviu Dragnea va fi important. La fel, și cel al lui Călin Popescu-Tăriceanu.

Succes!

Dispar marile figuri ale politicii internaționale de după încheierea Războiului Rece

9 ianuarie 2017

Mário Soares a fost o astfel de figură proeminentă de dinainte, dar și de după încheierea Războiului Rece, o figură importantă a

stângii europene și portugheze. El a marcat tranziția din țara sa la un regim democratic, parlamentar. L-am întâlnit de mai multe ori și l-am admirat.

A dispărut și liderul iranian Rafsanjani, la vârsta de 92 de ani. Mi-l amintesc din vizita pe care am făcut-o în Iran. Era o perioadă dificilă, marcată de vizita pe care o făcuse Ceaușescu în Iran, în decembrie 1989. Cândva vor fi multe lucruri de povestit.

Încetul cu încetul, se schimbă echipele care au determinat tranziția de după '89 – Mitterrand, Kohl, Thatcher și alții. În locul lor, apar figuri noi, aparent lipsite de viziune sau, în orice caz, fără aceeași statură. Fenomenul din Europa pare să se repete și în Statele Unite.

Discursul de adio al lui Obama

11 ianuarie 2017

A fost un show extraordinar. Cu un public de fani care au aplaudat aproape continuu. O ieșire din scenă spectaculoasă. Un discurs despre realizări și neîmpliniri, dar mai ales un discurs despre democrație. Mulțumiri pentru familie și colaboratori. Privind retrospectiv, pare evident că, timp de opt ani, președintele Obama nu a fost foarte preocupat de zona noastră, lăsând „controlul“ către vicepreședintele Biden și Victoria Nuland. Sigur, erau numeroase alte priorități de politică externă.

Ceea ce m-a frapat astăzi a fost însă coincidența dintre anunțul ambasadei SUA de la București, care „încuraja“ cele trei branșe ale statului român să continue lupta anticorupție și acțiunile în zona democrației, și tema centrală a discursului lui Obama, despre democrație, ca o avertizare pentru ceea ce s-ar putea întâmpla în America sub noul regim, Trump!

Guralivul Bănescu și sistemul pe care l-a creat

16 ianuarie 2017

Aveți grijă când băgați fierul de călcat în priză! S-ar putea ca și de la el să vă vorbească Bănescu. Altfel, puteți să-l ascultați, zilnic, în direct sau pe telefon, la toate televiziunile de știri, explicând cum sistemul pe care el l-a creat (în principal, „banda celor șase“) a funcționat moral și legal câtă vreme Bănescu dădea ordine și cum sistemul s-a dereglat după ce el nu a mai fost președinte, funcționând imoral și ilegal.

Guralivul Bănescu încearcă în felul acesta să rescrie rolul pe care l-a avut în crearea unui sistem abuziv și mafiot. Dar cine oare a adus-o pe Monica Macovei, cine a băut cafele cu Livia Stanciu, cine i-a numit pe Daniel Morar sau pe Laura Codruța Kövesi? Cine l-a folosit, cinic, doi ani, pe Radu Timofte, deși știa că acesta circula cu mașina de la SOV? Cine l-a inventat pe generalul Coldea, sugerând că acesta era vinovat de executarea politică a adversarilor politici incoezi, inclusiv a mea?

L-ați ascultat vorbind ieri despre faptul că ar trebui asigurată impunitate pentru cei care au luat bani în campaniile sale electorale – inclusiv pentru el, bănuiesc –, pentru că banii au fost cheltuiți – nu e așa? – pe geți pentru alegători. Dar, oare, nu el este cel care a ordonat condamnarea mea, prin Livia Stanciu, pentru afișe electorale? Că doar nu erau bani de la stat și banii nu i-aș fi dus acasă. Nu el a fost cel care considera condamnarea mea ca fiind „emblematică“? Nu el lăuda justiția din România, în diverse MCV-uri, pentru această condamnare? Nu el era cel care scria Parlamentului, în vacanța de vară, cerând sesiune extraordinară pentru ridicarea imunității mele parlamentare, pentru afișe și pixuri? Acum, când el este acuzat că a fost beneficiar al unor finanțări electorale ilegale, trebuie schimbate regulile?

Și, în definitiv, hai să nu lăsăm să se răspândească legenda cu eventuale denunțuri făcute de colegii de partid împotriva mea.

Adevărul este că Daniel Morar s-a sesizat „din oficiu“ în 4 noiembrie 2005, ca ofrandă pentru ziua de naștere a noului conducător. Echipa de execuție era deja pregătită – Papici și Mariana Alexandru și celebra procuror Roșu.

La a doua condamnare, pentru că la fond nu exista o pedeapsă pentru o infracțiune de corupție, în recurs, au fost scoase din joc Aida Popa, vicepreședinta Târcea, precum și șefa secției penale, Jijie, prelungindu-se termenele până la numirea de către Bănescu a lui Ionuț Matei în calitate de vicepreședinte al ICCJ, singurii care puteau conduce completul de cinci fiind președintele și vicepreședintele ICCJ. Ca să se poată îndeplini procedura, reprezentanții lui Bănescu de la ICCJ „au ascuns-o“ pe Doina Popa, martor în proces, vreo patru termene, până a venit Ionuț Matei la conducerea completului. Judecătorul necesar care a „scos“ și o infracțiune de corupție – luarea de mită constând în faptul că eu aș fi primit ca mită contravaloarea lucrărilor de reparații la o casă care nu era și nu este a mea, ci a lui Paul Opriș, lăsată de el moștenire copiilor lui!

De altfel, Bănescu anunțase încă din campania electorală că așa va proceda. Acum mi se transmit mesaje – nu spun din partea cui – că vinovat pentru condamnările mele ar fi fost generalul Coldea. Nu știu. Eu cred că el ar fi putut fi doar instrumentul prin care, eventual, se transmiteau sugestii către completele de cinci de la ICCJ. Așa funcționa sistemul, aflăm din diverse dezvăluiri recente.

Sebastian Ghiță spune că, în formula restrânsă de „conducere“ a sistemului, a fost decisă și condamnarea mea. Oricum, cel care a inventat și a comandat timp de zece ani (2005–2014) acest sistem a fost Bănescu. Acum, el și familia lui au intrat în malaxorul pe care el l-a creat, și asta nu-i place. Mai important este însă faptul că se dovedește că „lupta anticorupție“ a fost, în cazurile „emblematic“, mai curând o murdară reglare de conturi.

Violare de domiciliu la guvern

18 ianuarie 2017

Viața politică din România este plină de neprevăzut. Astfel, astăzi a avut loc primul „descălecat” al președintelui Iohannis la guvern. Sigur, posibilitatea participării președintelui la ședințele de guvern este prevăzută de Constituție, în art. 87, dar această participare se poate realiza, din inițiativa președintelui, doar în trei ipoteze – atunci când ordinea de zi vizează „probleme de interes național privind politica externă, apărarea țării, asigurarea ordinii publice...” În celelalte cazuri, președintele poate participa la ședințele de guvern doar „la cererea prim-ministrului”.

Ce s-a întâmplat astăzi? Președintele a fost autorul unei „violări de domiciliu” la guvern. Premierul a aflat de la ofițerii SPP că președintele vine la guvern pentru a participa la ședința executivului. Nu existau pe ordinea de zi teme care să justifice autoinvitarea președintelui, astfel încât participarea la ședința de astăzi putea să aibă loc doar la invitația premierului, invitație care nu-i fusese adresată. Chiar și așa, atunci când dorește să participe la ședința de guvern, participarea președintelui trebuie anunțată. Așa cum trebuie anunțate și persoanele împreună cu care președintele dorește să participe¹.

În plus, dacă președintele dorea să se consulte cu guvernul pe „probleme urgente și de importanță deosebită”, avea la dispoziție art. 86 din Constituție referitor la „consultarea guvernului”.

Se înscrie, oare, acțiunea de astăzi a președintelui în categoria „abuzului în serviciu”? Dacă ar fi așa, prejudiciul fiind sub 200 000 lei, el ar putea beneficia de proiectata OUG referitoare la grațiere.

¹ Vezi Șt. Deaconu, în I. Muraru, E. S. Tănăsescu, *Constituția României*, Editura C. H. Beck, 2008, p. 815. (n. a.)

**Despre politica penală și despre grațieri.
Programul „A doua șansă”**

20 ianuarie 2017

În opinia mea, o posibilă lege a grațierii nu ar trebui discutată în afara unei abordări mai largi vizând politica penală a guvernului. Așa cum noul guvern a definit propria sa politică în domeniul salarizării sau în cel al fiscalității sau... tot așa ar trebui definită și pusă în aplicare o politică distinctă în domeniul politicii penale.

Și regimul Bănescu a avut politica sa în acest domeniu. Ea s-a caracterizat, în esență, prin campanii anticorupție, materializate adesea în „vânătoare de vrăjitoare”. Nu știu dacă au existat efecte pedagogice, dar în mod cert au existat efecte politice și efecte economice nocive – mă refer la decapitarea clasei politice și la destruc-turarea capitalului național. Nu vreau să spun că activitatea DNA nu era necesară – ar fi și incorect, în condițiile în care PNA-ul a fost creat în timpul guvernului pe care l-am condus. Ceea ce nu a fost în ordine – și se vede tot mai clar acest lucru – a fost concentrarea aproape exclusivă, în ceea ce privește politica penală, pe dimensiunea represivă reprezentată de DNA, în jumelaj cu SRI. A fost desființat, spre exemplu, după 2004, Institutul Național de Criminologie. Noile coduri penale au fost construite ca un complement la Legea nr. 78/2000. În legea de aplicare a codurilor, guvernul Ponta a introdus și dreptul procurorilor DNA de a participa și la faza de executare a pedepselor, deși prin rechizitoriu, teoretic, procurorii DNA se desesizează de dosare! S-a construit, astfel, un „câmp tactic” al DNA, bazat pe dimensiunea presiunii.

Guvernul Grindeanu dorește o lege a prevenției, astfel încât să fi evitate controalele abuzive ale ANAF. Foarte bine. Dar această abordare nu ar trebui transpusă și în domeniul justiției? Nu ar trebui reglementate și utilizate în mai mare măsură soluții alternative la pedeapsa închisorii? Nu ar trebui găsite formule de evitare a

recidivei? Cât este, de fapt, nivelul recidivei: 30%, cât spune ANP, sau 50%, cât spune Danileț? Chiar nu trebuie puse în aplicare deciziile CCR din domeniul penal? Sigur, șefii parchetelor au propriile păreri în acest domeniu, ținând de specificul activității lor. Guvernul are însă mandatul de a inova, de a găsi formule noi, ținând seama de falimentul actualului sistem penitenciar și de riscul ca în câteva luni România să fie condamnată la plata a 80 de milioane de euro de către CEDO. Nu mai pun în discuție condițiile mizerabile din închisori.

Timp de un an de zile, Raluca Prună nu a reușit decât să facă niște vizite în închisori și să organizeze conferințe de presă în care să anunțe că situația e gravă.

Este clar însă că trebuie luate urgent măsuri, dar a nu pune chestiunea grațierii într-un context mai larg este o greșeală. Nu cele 3 000 de persoane ce vor beneficia de lege vor rezolva problema. Sigur că legea este necesară – de ani de zile m-am pronunțat în acest sens (conținutul ei mai poate fi discutat) –, dar ea nu trebuie considerată ca o soluție miracol. Procurorul general a vizitat Franța și a aflat că acolo, deși gradul de suprapopulare a închisorilor este de 200%, nu se adoptă o lege a grațierii. Poate că Ministerul Justiției ar trebui să organizeze o vizită a șefilor parchetelor la sediul CEDO pentru a afla riscurile legate de hotărârea-pilot. Poate că o altă soluție ar fi ca, în măsura în care ar veni o astfel de penalizare, suma respectivă să fie suportată și din bugetul parchetelor. Ar trebui să existe și un tip de solidaritate în zona justiției față de astfel de probleme. Altfel, pare că unii sunt cu valorile și cu americanii (deși nu mai e chiar atât de clar), iar alții cu plata banilor.

Ar trebui să ne uităm cu mai multă atenție la ce au realizat canadienii sau norvegienii în domeniul executării pedepselor. Pe scurt, să avem mintea mai deschisă și să încercăm să înțelegem rolul prevenirii și pe cel al reinsertiei sociale, ca faze anterioare și ulterioare pedepsei. Un astfel de program s-ar putea numi Programul „A doua șansă“.

Cum să faci o diversiune

21 ianuarie 2017

În ultimele zile, în spațiul public au fost mai multe diversiuni. Interesante, totuși nu pe deplin reușite. De aceea, prezint, pentru cei interesați, un text dintr-o carte mai puțin cunoscută, publicată în 1944 la Editura Universul de Constantin A. I. Ghica, *Istoria în anecdote*.

Se spune că Alcibiade, ambițiosul general atenian, avea un câine de-o frumusețe nemaipomenită, pe care îl cumpăraseră pe un preț mare.

Într-o zi, îi tăie coada, ceea ce făcu pe prietenii lui Alcibiade să-l dezaprobe și să-i spună că toată lumea îl copleșea cu sarcasme pentru această faptă.

– Asta și vreau, răspunse el râzând. În timp ce atenienii se vor ocupa de coada câinelui meu, nu vor spune nimic rău pe socoteala mea.

Lipsă de maturitate?

22 ianuarie 2017

Mi-a atras atenția inițiativa unui tânăr cântăreț care invită la proteste de amploare, astăzi, în Piața Victoriei. Înțeleg că ar fi un protest „împotriva bătrânilor care ne hotărăsc soarta“. Tânărul cântăreț consideră că „e timpul pentru o schimbare“. Nu-mi este clar dacă se dorește ca o nouă ieșire în stradă a „tinerilor frumoși și liberi“ să producă un nou guvern Cioloș sau este vorba doar despre un antrenament.

Eu cred însă că ei ar trebui să meargă să protesteze în fața ambasadei americane, pentru că în SUA a fost ales un președinte de 70 de ani, iar în noul Congres a crescut vârsta medie a celor aleși,

la 58 de ani vârsta celor din Camera reprezentanților și la 63 de ani vârsta senatorilor. În noul Senat american, spre exemplu, sunt opt senatori cu vârste peste 80 de ani, 17 cu vârste peste 70, 38 peste 60, 23 peste 50, 13 peste 40 și doar unul cu vârsta peste 30 de ani. În esență, noul Senat american pare, din perspectiva cântărețului nostru, o adunătură de „boșorogi“. Și totuși, ei vor hotărî soarta Americii, dar și a lumii. Nu acolo ar trebui organizat protestul? La poarta ambasadei americane? Prin comparație, parlamentul nostru pare un parlament al adolescenților și adolescentelor...

Și acum, o istorioară pe care am mai spus-o cândva (fără folos...). Sultanul Murad al II-lea, după ce câștigase bătălia de la Varna, din 1444, trecea pe câmpul de luptă și privea trupurile creștinilor morți. La un moment dat i se adresa lui Aza-Beg, unul dintre vizirii săi, care se afla lângă el: „Mă miră că, printre toți acești creștini, nu este niciunul care să n-aibă barba neagră.“ Răspunsul lui Aza-Beg mi s-a părut extraordinar: „Dacă o singură barbă albă ar fi fost printre ei, niciodată nu le-ar fi trecut prin minte un plan atât de rău conceput.“

Rezultă că, și în perioada aceea, existau „tineri frumoși și liberi“. Cu unele costuri pentru viața comunității, desigur... Și cu anumite implicații pentru istoria țărilor lor.

Președintele Iohannis s-a indignat

22 ianuarie 2017

Aseară a avut loc al doilea „descălecat“ al președintelui Iohannis. De data aceasta, în Piața Universității, „pentru a-și arăta indignarea“, în condițiile în care „românii, pe bună dreptate, sunt indignați“.

Îmi era cunoscută sintagma. Era vorba despre titlul unei broșuri pe care am adus-o din Franța și pe care i-am recomandat-o lui Valentin Nicolau, care a tradus-o și a publicat-o în 2011, la Editura Nemira. Titlul era *Indignați-vă!*

Autorul cărții – un personaj de 93 de ani, cu o istorie extrem de interesantă, Stéphane Hessel, născut la Berlin în 1917 și care a trăit din 1924 în Franța. A cunoscut mișcarea dadaistă, prin Marcel Duchamp. A participat la Rezistența franceză, a ajuns în lagărele naziste, a supraviețuit războiului, a redactat alături de mari personalități *Declarația universală a drepturilor omului*, a activat ca diplomat francez în diverse organizații internaționale.

Cartea lui – de fapt o broșură de vreo 20 de pagini – *Indignez-vous!* a avut un succes extraordinar. Peste un milion de exemplare vândute în Franța. Iată câteva dintre ideile cărții sale.

Stéphane Hessel crede că depinde de noi și că trebuie să veghem ca societatea noastră să nu se transforme într-o societate a celor fără documente, a expulzărilor, a suspiciunilor legate de imigranți, de romi, o societate în care nu se repune în discuție statutul pensionarilor sau ceea ce s-a dobândit prin securitatea socială, o societate în care media nu se află în mâinile celor bogați...

În opinia lui, motivul rezistenței este indignarea. Pornind de la lecturile lui Sartre, Hessel crede în responsabilitatea fiecărui individ. Istoria, pentru el, definită hegelian, este realizată prin șocuri succesive și înseamnă înțelegerea provocărilor.

Răul cel mare în societățile noastre – crede Hessel (și sunt de acord cu el) – este indiferența. Reacția individului care (își) spune „Nu pot să fac nimic“, „Încerc să mă descurc“...

Hessel sugerează o insurecție pașnică, non-violentă, împotriva unei evoluții care înseamnă consum de masă, dispreț pentru cei slabi, dispreț pentru cultură, amnezie generalizată și o competiție fără limite a tuturor contra tuturor.

Am avut sentimentul că micul discurs al lui Iohannis, pregătit pentru „descălecatul“ din Piața Universității, a fost plagiat din broșura lui Hessel, deși acolo nu era scris nimic despre grațieri și amnistie! S-ar putea totuși ca președintele să nu fi știut sursa de inspirație...